

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Izvajanje kolektivne pogodbe za trgovino v praksi

Karmen Primožič Rupnik, univ. dipl. prav.

Novo mesto, 14.3.2019

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Krajevna, stvarna, osebna, časovna veljavnost Kolektivne pogodbe dejavnosti trgovine Slovenije (KPDTs)

- Krajevna veljavnost - za območje Slovenije;
- Stvarna veljavnost – KPDTs ima razširjeno veljavnost - za vse delodajalce, ki imajo registrirano področje trgovinske dejavnosti G in jo opravljajo kot glavno dejavnost;

Ne glede na spremljajoče dejavnosti (npr. gostinska dejavnost, proizvodnja dejavnost, dejavnost varovanja, ...), ki jih opravlja delodajalec, ki ga zavezuje KPDTs, velja ureditev iz KPDTs za vse delavce zaposlene pri tem delodajalcu.

Primer: Trgovski centri

- najemodajalca trgovskega centra, v kolikor ne opravlja trgovinske dejavnosti kot glavne dejavnosti, KPDTŠ ne zavezuje,
 - odnos med najemodajalcem in najemnikom je poslovni odnos, v katerega KPDTŠ ne posega,
 - najemnike prostorov trgovskega centra, ki opravljajo trgovinsko dejavnost, kot je opredeljena s stvarno veljavnostjo, KPDTŠ zavezuje.
-
- Osebna veljavnost - za vse delavce, ki opravljajo delo pri prej navedenih delodajalcih, za poslovodne osebe, prokuriste in vodilne delavce (v olikor ni s pogodbo o zaposlitvi urejeno drugače) kot tudi za dijake in študente na praksi v vsebini, ki je v KPDTŠ posebej določena (ne velja za študente in dijake, ki delajo preko študentskih napotnic, ne velja za upokoјence, ki opravljajo začasno ali občasno delo);
 - Časovna veljavnost od 15.8.2018 do 31.12.2022.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Razvrstitev del

Glede na zahtevnost dela – praviloma v tarifne razrede od I. do VII.

Razvrstitev zahtevnosti del v tarifne razrede se uporablja pri razvrščanju delovnih mest in/ali vrste del v aktu o sistemizaciji, ki ga sprejme delodajalec. Obveznost sprejema akta o sistemizaciji ne velja za manjše.

Prodajalec – najmanj IV. tarifni razred

Poslovodja – najmanj V. tarifni razred

Namen določbe: štiti se poklic prodajalca ne z izobrazbo (deregulacija poklica), ampak s plačilom.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Opravljanje drugega dela, ki ni predmet pogodbe o zaposlitvi

Novost: dolžnost delavca, da opravlja drugo delo, ki ni predmet pogodbe o zaposlitvi.

V KPDTs naštetih primerih, v katerih je delavec, ne glede na vrsto in raven izobrazbe, dolžan opravljati drugo delo, ki lahko traja, dokler obstajajo razlogi, vendar ne več kot 45 delovnih dni v koledarskem letu, oziroma za čas trajanja odpovednega roka.

Delavec je dolžan opravljati tudi drugo ustrezno delo v primerih in v trajanju, kot to določa zakon.

Skupno trajanje drugega dela ne sme trajati več kot štiri mesece, v primeru odreditve drugega neustreznega dela in ustreznega dela v primerih, ki jih določa zakon in v primeru začasnega neizpolnjevanja zdravstvenih pogojev za delo pa skupno trajanje drugega dela ne sme preseči 6 mesecev.

Delodajalec lahko delavcu odredi katerokoli drugo delo, pod pogojem, da je delavec za takšno delo ustrezno usposobljen in zdravstveno zmožen.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Kraj opravljanja dela

KPDTs daje možnost, da se kraj opravljanja dela v pogodbi o zaposlitvi določi širše – npr. glede na mrežo organizacijskih enot delodajalca.

Pogoj: oddaljenost od bivališča delavca do kraja opravljanja dela glede na trajanje poti z razpoložljivim prevoznim sredstvom - ne več kot 3 ure oziroma 1 uro, če gre za mater z otrokom do treh let (primarno je to javni prevoz, če je delavec prihajal na delo na prejšnjo lokacijo z avtom in je prejemal povračilo stroškov prevoza za delo v kilometrini, se lahko upošteva trajanje poti z avtom).

Kaj vse se šteje v čas trajanja poti: trenutek, ko delavec oddide od kraja bivanja do trenutka, ko pride na lokacijo delodajalca (če mora uporabiti več prevoznih sredstev, se upošteva tudi čas čakanja na le-ta).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Delovni čas, odmori, počitki

Tedenski delovni čas v primeru enakomerne razporeditve delovnega časa – max. 48 ur.

Tedenski delovni čas v primeru neenakomerna razporeditve delovnega časa in začasne prerazporeditve delovnega časa – max. 56 ur.

V KPPTS je jasno določeno referenčno obdobje – če ni drugače določeno z letnim koledarjem, je referenčno obdobje 12 mesečno obdobje, ki traja neprekinjeno od 1.1. do 31.12.tekočega koledarskega leta

*sklep Vrhovnega sodišča opr. št. VIII Ips 159/2018 glede kompenzacije ur znotraj referenčnega obdobja (ura za uro) in izplačila viškov ur, ki zapadejo v plačilo ob izteku referenčnega obdobja- s KPPTS določeno plačilo urna postavka od osnovne plače delavca + 60% oziroma v primeru nepravilne odreditve 100%.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Vprašanja iz prakse

„Kakšno je relevantno referenčno obdobje, če delodajalca zavezuje KPDTs in interno nima določenega referenčnega obdobja?“

KPDTs ima status razširjene veljavnosti in velja za vse delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo trgovinsko dejavnost, zato se določila KPDTs uporabljajo neposredno.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

„Kaj se šteje za relevantno referenčno obdobje, če ima delodajalec z internim aktom to obdobje določeno krajše kot 12 mesecev?“

Potrebno je opozoriti na avtonomijo pogodbenih strank, kot jo določata 9. člen ZDR-1 in 5. člen KPPTS. Ti dve določbi določata, da se delodajalci, ki jih zavezuje panožna kolektivna pogodba, pri sklepanju kolektivnih pogodb na ožji ravni (podjetniške kolektivne pogodbe ali splošni akti) lahko dogovorijo o pravicah in delovnih pogojih, ki so za delavce ugodnejši. V primeru, da ima delodajalec dogovorjeno krajše referenčno obdobje, obveznost izravnave ur nastane ob samem zaključku tako določenega obdobja, s tem pa tudi vse dolžnosti v zvezi z plačilom presežka (viška) ur v višini, kot to določa četrti odstavek 34. člena KPPTS.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

„Ali je možen prenos viška ur v novo referenčno obdobje?“ je odgovor DA. Čeprav ZDR-1 določa, da delodajalec ne sme odrediti dela delavcu več kot v povprečju 40 ur na teden in ker je referenčno obdobje oziroma čas ko je ure mogoče izravnati, časovno omejen, je skladno zakonom in sodno prakso dopustno, da se delavec in delodajalec dogovorita o morebitnem prenosu viška ur v naslednje referenčno obdobje (tako Sodba Vrhovnega sodišča RS v zadevi VIII Ips 13/2017). V izogib morebitnim zapletom ali je med strankama prišlo do dogovora ali ne priporočamo, da je tak dogovor pisen. Tudi v tem primeru je možna kompenzacija opravljenih presežnih ur (viška ur) s prostimi (plačanimi) urami – ustrezna odmena le, če ob tem delodajalec plača še dodatek, ki je določen v četrtem odstavku 34. člena KPPTS (Sodba Vrhovnega sodišča RS VIII Ips 80/2015).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

„Ali lahko delodajalec delavcu predlaga, da bo manjkajoče ure iz prejšnjega referenčnega obdobja nadoknadil v naslednjem referenčnem obdobju?“
Odgovor NE.

Vrhovno sodišče RS v Sklepu VIII Ips 159/2018 pojasnjuje:

„Če v prejšnjem referenčnem obdobju nastane manjko ur, ker delodajalec ni poskrbel za ustrezno izravnavo ur, se ta ne prenese v naslednje referenčno obdobje, saj to dejstvo ne more iti v škodo delavca. Novo referenčno obdobje se v tem primeru šteje od nič.« Delodajalec delavcu zaradi navedenega manjka ur ne sme zmanjšati še neizrabljenega letnega dopusta in je delavcu dolžan zagotoviti nadomestilo plače za vse manjke ure skladno z drugim odstavkom v povezavi s sedmim odstavkom 137. člena ZDR-1.“

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

„Ali se lahko opravljene ure v primeručasne prerazporeditve delovnega časa med referenčnim obdobjem izplačajo kot nadure?“

Ure, ki jih opravi delavec na podlagi odredbe o neenakomerni razporeditvi delovnega časa aličasni prerazporeditvi delovnega časa niso nadure. Delodajalec je dolžan delavcu, ki v nekem obdobju opravi več dela, zagotoviti kompenzacijo ur. Izplačilo tako opravljenih ur, ki se všttevajo v redni delovni čas, ne glede na višino, v kateri so plačane, privede do prekoračitve z zakonom določenega najdaljšega povprečnega delovnega časa, to je v povprečju 40 ur na teden. Prekoračitev te omejitve ZDR-1 v 8. točki prvega odstavka 217.a. člena določa kot prekršek. Delodajalec takšnega presežka (viška) ur ne more izplačati kot nadure, saj nadurno delo ni bilo odrejeno skladno s 144. členom ZDR-1. Delodajalec bi s tem storil prekršek po 9. točki prvega odstavka 217.a člena ZDR-1.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Previdnost!

Sodna praksa sicer pogosto uporablja besedno zveze delo preko polnega delovnega časa ali nadure, vendar le v povezavi z višino plačila za takšno delo. KPDTS v četrtem odstavku 34. člena izrecno določa, da se v primeru plačila presežka (viška) ur upošteva ustrezna urna postavka od osnovne plače delavca, povečana za 60 %.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Odmor med delovnim časom – v dveh ali več delih, vendar mora en del trajati neprekinjeno najmanj 15 minut. Določitev: šele po eni uri dela in najkasneje eno uro pred koncem delovnega časa.

Dnevni počitek (počitek med dvema zaporednima delovnima dnevnoma v trajanju 12 oz. 11 ur, če gre za neenakomerno razporeditev ali začasno prerazporeditev delovnega časa).

Tedenski počitek (poleg dnevnega tudi tedenski počitek v trajanju neprekinjenih 24 ur, skupaj torej 36 oz. 35 ur, upošteva se v obdobju sedmih zaporednih dni in ne tedna (od ponedeljka do nedelje), pri čemer se upošteva minimalno trajanje kot povprečje v obdobju 14 zaporednih dni, kar pomeni, da se vsakemu delavcu v obdobju 14 zaporednih dni dvakrat zagotovi tedenski počitek (ne nujno v prvih sedmih zaporednih dnevih, ampak v naslednjih sedmih dnevih).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Kaj šteje kot tedenski počitek?

Dan počitka je dan, ki je za delavca dela prost dan in za katerega delavcu ne pripada nadomestilo plače. Ta dan je delavec prost in ni na delu.

Dan, ko je delavec odsoten z dela (npr. zaradi izrabe letnega dopusta, koriščenja presežka ur, bolniške odsotnosti, praznika) in zato prejme nadomestilo plače, se ne more šteti kot dan tedenskega počitka v skladu z ZDR-1 in 49. členom KPPTS.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Nadurno delo

Primere določa ZDR- 1, dodatne primere lahko določi KP dejavnosti.

Primeri, ki jih določa KP trgovine:

- nepričakovana odsotnost delavca,
- izvedba rednih in izrednih inventurnih popisov,
- prekinitve energije, če je potrebno začeto delo nadaljevati in dokončati.

* prepoved nadurnega dela velja za naslednje kategorije delavcev:

- delavko ali delavca zaradi varstva nosečnosti in starševstva,
- starejšega delavca (starost 55 let),
- delavca, ki še ni dopolnil 18 let starosti,
- delavca, kateremu bi se po pisnem mnenju izvajalca medicine dela, oblikovanem ob upoštevanju mnenja osebnega zdravnika, zaradi takega dela lahko poslabšalo zdravstveno stanje,
- delavca, ki ima polni delovni čas krajši od 36 ur na teden zaradi dela na delovnem mestu, kjer obstajajo večje nevarnosti za poškodbe ali zdravstvene okvare,
- delavca, ki dela krajši delovni čas v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, predpisi o zdravstvenem zavarovanju ali drugimi predpisi.

Neenakomerna razporeditev delovnega časa in začasna prerazporeditev delovnega časa

- Neenakomerna razporeditev: v primerih, ko to narekujejo objektivni (različne vrste in oblike delovnega časa, ki ne omogočajo izravnave delovnega časa v krajšem obdobju) ali tehnični razlogi ali razlogi organizacije dela, se upošteva poln delovni čas kot povprečna obveznost v obdobju, ki ne sme biti daljše od dvanajst mesecev.

Neenakomerna razporeditev delovnega časa izhaja iz letnega koledarja (iz naslova neenakomerne razporeditve se ne sme planirati viška ur). Delavci se seznanjajo s tedenskim rasporedom delovnega časa, ki mora biti znan najmanj dva delovna dneva pred pričetkom dela po tedenskem rasporedu.

- Začasna prerazporeditev delovnega časa: v primerih, ki jih ni mogoče s skrbno organizacijo dela predhodno predvideti (npr. nepričakovana odsotnost delavca, izredna inventura, napake pri dobavi blaga, ...). Odreja se pisno (najbolje standardizirani obrazec) najmanj 1 dan oz. najmanj 3 dni prej, če gre za več kot 10 delavcev, kršitev – višje plačilo).

Varovane kategorije: velja enaka ureditev kot za prepoved nadurnega dela.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Delo ob nedeljah

Omejitev na največ 2 nedelji na mesec in največ 20 nedelj na leto.

Prepoved razporejanja – varovane kategorije:

- delavec, ki skrbi za otroka do treh let starosti. Takšno delo se delavcu lahko omogoči na podlagi njegove izrecne pisne pobude, ki jo delavec lahko kadarkoli prekliče; *lastnoročna, preklic velja z naslednjim razporedom delovnega časa
- delavka, v času nosečnosti in še eno leto po porodu, oziroma ves čas ko doji otroka; absolutna prepoved
- eden od delavcev – staršev, ki ima hudo bolnega otroka ali otroka s telesno ali duševno prizadetostjo, in ki živi sam z otrokom ter skrbi za njegovo vzgojo in varstvo; absolutna prepoved

Kršitev – denarna odmena **500 %** ustrezne urne postavke.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Sorazmernost: primer izračuna

Primer 1

Delavec se zaposli 14. 3. v koledarskem letu, kar pomeni, da bo v koledarskem letu zaposlen 10 mesecev. Izračun: $20 \text{ tedelj} : 12 \text{ mesecev} = 1,67 \text{ tedelj/mesec} \times 10 = 16,7$. Delodajalec lahko razporedi delavca na 16 tedelj v letu, vendar ne več kot na dve tedelji v mesecu.

Primer 2

Delavec se zaposli 15. 3. v koledarskem letu, kar pomeni, da bo v koledarskem letu zaposlen 9 mesecev. Izračun: $20 \text{ tedelj} : 12 \text{ mesecev} = 1,67 \text{ tedelj/mesec} \times 9 = 15,03$.

Ker KPPTS ne določa načina zaokroževanja, mora biti izračun v korist delavca. Delodajalec lahko razporedi delavca na 15 tedelj v letu, vendar ne na več, kot na dve tedelji v mesecu.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Delo na praznike

Prepoved razporejanja na delo **na vseh 15 praznikov**: 1.1., 2.1., 8.2., velikonočna nedelja, velikonočni ponedeljek, 27.4., 1.5., 2.5., binkoštna nedelja, 25.6., 15.8., 31.10., 1.11., 25.12., 26.12.

Kršitev – denarna odmena v višini **500%** ustrezne urne postavke.

Izjeme od omejitev: prepoved ne velja:

- za nosilca dejavnosti in njegove družinske člane,
- za delavce, ki opravljajo dela, kot jih nalagajo posebni predpisi
- opravljajo naloge neposredno povezane z dejavnostmi, ki izhajajo iz predpisov, ki urejajo področje energetike in komunale,
- za delavce, ki delajo v trgovinah, ki štejejo za mejne prodajalne oziroma prosto carinske prodajalne,

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

- pripravljajo in pečejo kruh, slaščice, v okviru zaključenega proizvodnega procesa za potrebe prodajalne - ne prodajajo,
- pripravljajo mesne pripravke, v okviru zaključenega proizvodnega procesa za potrebe prodajalne - ne prodajajo,
- opravljajo naloge v transportu, distribucije blaga ali skladišču, v okviru zaključenega proizvodnega procesa povezanega z osnovno trgovinsko dejavnostjo,
- opravljajo naloge zagotavljanja varnosti oseb in premoženja,
- opravljajo naloge, povezane s podporo potrošniku pri izvajanju spletne prodaje,
- opravljajo naloge polnjenja prodajnih avtomatov,
- opravljajo prodajo na stojnicah in tržnicah,
- opravljajo delo v prodajalnah, ki zagotavljajo oskrbo gostov znotraj kampov,
- izvajajo nastope, predstavitve ali prodajo pri poslovnih partnerjih, na sejmih ali prireditvah doma ali v tujini.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Primeri iz prakse:

Primer 1:

Vprašanje:

Podjetje ne izvaja prodaje v maloprodaji, trgovini na drobno (vsaj ob nedeljah ne) in nima prodajaln v klasičnem pomenu besede, ampak se vsa prodaja izvaja preko skladišč – gre za veleprodajo. Delo ob nedeljah se izjemoma opravlja v primeru inventur in v primeru, ko proizvodnja (železarne) nujno potrebuje nek material v ponedeljek – sicer bi se proizvodnja ustavila. Podjetje je trgovsko podjetje, ki izvaja podporo proizvodnji metalurgije in zagotavlja, da se proizvodnja ne ustavi. Kot vemo proizvodnja dela vse dni v tednu, dobava materiala pa je odvisna od naročil iz proizvodnje. Ali lahko podjetje nedeljsko delo in praznično delo plačuje in ga regulirati kot to velja za družbe, za katere velja kolektivna pogodba za kovinsko industrijo in ne, kot to določa KPPTS?

Odgovor:

Glede na to, da delavci ne opravljajo naloge v transportu, distribuciji blaga oziroma skladiščenja v okviru zaključenega proizvodnega procesa za potrebe preskrbe prodajalne, opisano ne izpolnjuje zahtev, kot izhajajo iz 6. alineje drugega odstavka 44. člena KPPTS.

Kolektivna pogodba dejavnosti trgovine je kolektivna pogodba z razširjeno veljavo. To pomeni, da skladno z Zakonom o kolektivnih pogodbah in Zakonom o trgovini veže vse delodajalce, ki opravljajo trgovinsko dejavnost. V tem primeru je potrebno v celoti spoštovati minimum pravic delavcev, kot so urejene v tej kolektivni pogodbi.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Primer 2:

Vprašanje:

Ali se kot izjema od omejitev skladno s 7. alineje drugega odstavka 44. člena KPDTs štejejo delavci prodajalci, ki opravljajo naloge zagotavljanja varnosti oseb in premoženja in je ta naloga ena izmed delovnih obveznosti prodajalca ter kot taka tudi vsebovana v opisu delovnega mesta prodajalca?

Odgovor:

Primarna naloga prodajalca je vršiti prodajo blaga končnemu potrošniku, vsekakor pa ta oseba v okviru prodaje posredno skrbi tudi za varnost oseb in premoženja – npr. prijava kraje, skrb za pravilno stanje v blagajni.

Skladno s 7. alinejo drugega odstavka 44. člena KPDTs izjema od omejitev velja za delavce, ki primarno opravljajo naloge zagotavljanja varnosti oseb in premoženja in so za to tudi usposobljene, skladno z veljavno zakonodaja, ki se nanaša na varovanje oseb in objektov.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Obračun nadomestila za praznik

Delavec ima pravico do nadomestila plače za tiste dni in toliko ur kolikor znaša redna delovna obveznost na dan, ko delavec zaradi praznika ne dela. Torej, če bi delavec na dan praznika sicer moral opraviti redno delovno obvezo, torej 8 ali 7 ur na dan, mu za te ure pripada nadomestilo plače skladno z drugim odstavkom 137. člena ZDR-1 (povprečna plača za zadnje 3 mesece).

Če mora delavec zaradi potreb delovnega procesa na tak dan delati, mu ne pripada nadomestilo temveč plača, povečana za praznični dodatek.

Če pa bi bil delavec po razporedu delovnega časa na dan praznika tudi sicer prost, mu ne pripada nikakršno plačilo, saj delavec ne bi delal, tudi če ne bi bilo praznika. Navedeno izhaja iz namena nadomestila, ki naj delavcu nadomešča plačo, ki bi jo sicer ustvaril z delom.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Dodatki

- dodatki za pogoje dela, ki izhajajo iz razporeditve delovnega časa, ki je za delavca manj ugoden (npr. dodatek za izmensko delo, dodatek za deljen delovni čas, dodatke za pripravljenost na domu, dodatek za delo na nedelje, dodatek za delo na praznik, dodatek za nočno delo, dodatek za nadurno delo, ...);
- dodatki za pogoje dela, ki izhajajo iz posebnih obremenitev pri delu, neugodnih vplivov okolja in nevarnosti pri delu (dviganje bremen, hrup, hlad, visoke temperature, delo na višini, ...);
- dodatek za delovno dobo *sodba VIII Ips 168/2018.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Upravičenost:

Delavec je upravičen do dodatka za delo v popoldanski izmeni za delo, ki ga opravi po 12.00 uri.

Primer:

Delavec dela v popoldanskem času, vendar ne v izmenah. Ali mu pripada dodatek za čas dela v popoldanski izmeni?

Odgovor:

Skladno z 31. členom KPPTS je izmenski delovni čas čas, ko se delo izmenoma opravlja v dopoldanski, popoldanski ali tudi v nočni izmeni, ki traja v odvisnosti od pet ali šest dnevnega delovnega tedna od šest do osem ur dnevno in se praviloma ponavlja tedensko oziroma izjemoma dnevno, po določenem ponavljajočem se vzorcu. Za delo v popoldanski izmeni se šteje delo, če delavec izpolni 75 % in več svoje redne dnevne delovne obveznosti po 12.00 uri.

Skladno s 1. alinejo prvega odstavka in drugim odstavkom 71. člena KPPTS je delavec upravičen do dodatka za čas dela v popoldanski izmeni v višini 10 % od njegove osnovne plače oziroma urne postavke, in sicer za delo, ki ga v popoldanski izmeni opravi po 12.00 uri.

Za opredelitev izmene in s tem tudi pravice do dodatka za popoldansko izmeno je torej ključno, da se dopoldansko in popoldansko delo izmenjujeta. Ker ta pogoj v navedenem primeru ni izpolnjen, delavcu ne pripada dodatek na delo v popoldanski izmeni.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Delavec je upravičen do dodatka za delo v deljenem delovnem času za vsako začeto uro prekinitve dela.

Delavec je upravičen do dodatka za čas pripravljenosti na domu na delo za vsako uro pripravljenosti.

Dodatek za delo na nedeljo (100%, vendar ne manj kot 6,05 EUR bruto/uro) in dodatek za delo na praznike (250%), ki so z zakonom določeni kot dela prosti dnevi in na dneve, ki so z zakonom določeni kot dela prosti dnevi, se med seboj izključujeta. V tem primeru pripada delavcu dodatek, ki je zanj ugodnejši.

Delavec je upravičen do dodatka za delo v manj ugodnem delovnem času le za čas, ko je delal v pogojih, zaradi katerih mu dodatek pripada. Delodajalec je dolžan za obračunski mesec obračunati vse dodatke, ki izhajajo iz razporeditve delovnega časa, ki je za delavca manj ugoden v dejanskem obsegu ne glede na obračunan mesečni fond ur.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Primer izračuna dodatka za delo na nedeljo

Mesečna osnovna plača delavca znaša 700,00 EUR bruto, urna postavka znaša $(700 : 174 - \text{povprečno mesečno število ur})$ 4,02 EUR bruto, kar pomeni, da znaša 100 % dodatek za delo na nedeljo 4,02 EUR/uro. Ker je višina 100 % dodatka nižja kot 6,05 EUR bruto/uro, mora delodajalec izplačati delavcu dodatek v višini 6,05 EUR bruto/uro.

Mesečna osnovna plača delavca znaša 1.100,00 EUR bruto, urna postavka znaša $(1.100 : 174)$ 6,32 EUR bruto, kar pomeni, da znaša 100 % dodatek 6,32 EUR bruto/uro. Ker je 100 % dodatek višji od zneska 6,05 EUR bruto/uro, mora delodajalec izplačati delavcu dodatek v višini 6,32 EUR bruto/uro.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Regres za letni dopust

Najmanj v višini minimalne plače.

Če se regres izplačuje delno v nedenarni obliki – najmanj 970 EUR in najmanj 55 % v denarju.

Kakšna je primerna nedenarna oblika: oblika, s katero je delavcu omogočen nakup širokega nabora izdelkov, ki jih potrebuje za zadovoljevanje vsakodnevnih življenjskih potreb, le-ta pa mora biti po vrednosti enakovredna denarni obliki.

Rok: 1.julij, nelikvidnost 1.november

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Primer: menjava zaposlitve med koledarskim letom in dopust ter regres

Delavec, ki ni zaposlen v celotnem koledarskem letu in zato ne izpolni pogoja za pridobitev pravice do vsega dopusta (vstopno ali izstopno leto), ima pravico so sorazmernega dela letnega dopusta – 1/12 letnega dopusta za vsak mesec zaposlitve.

Delavec se z dnem 1.7. tekočega leta prezaposli k drugemu delodajalcu.

Pri prvem delodajalcu je bila narejena odmera dopusta za celotno koledarsko leto. Dejansko delavcu glede na trajanje delovnega razmerja v koledarskem letu pri prvem delodajalcu pripada 6/12 dopusta in 6/12 regresa (zaposlen 6 mesecev).

Preveč izplačan del regresa lahko delodajalec od delavca zahteva nazaj.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Jubilejna nagrada

Delavcu pripada jubilejna nagrada za 10, 20, 30 in 40 let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu.

Dokupljena leta se ne štejejo v pogoj za pridobitev jubilejne nagrade.

Delavec je upravičen do jubilejne nagrade, če za isti jubilej pri istem delodajalcu jubilejne nagrade še ni prejel.

Jubilejna nagrada se izplača v roku enega meseca po dopolnitvi pogojev iz tega člena.

Višina jubilejne nagrade je določena s tarifno prilogo.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Povračila stroškov v zvezi z delom

Povračilo stroškov za prehrano – dnevna prisotnost najmanj 4 ure, min. višina povračila določena s tarifno prilogo.

Povračilo stroškov za prevoz – delavec je upravičen do povračila najmanj v višini 70 % cene javnega prevoza. V primeru selitve delavca, ki ima za posledico povečanje stroškov za prevoz na delo in z dela, delavcu ti povečani stroški ne pripadajo, se pa lahko delavec z delodajalcem sporazume o povračilu tako povečanega stroška prevoza.

Novost:

V primeru dela na dan, ko redni javni prevoz ni ustrezno zagotovljen pa delavcu na ta dan, poleg siceršnjega, pripada še povračilo stroška za prevoz z drugim ustreznim sredstvom.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Ostali prejemki

Solidarnostna pomoč se izplača v primeru smrti delavca ali smrti njegovega zakonca, izven zakonskega partnerja, otroka ali posvojenca razen v primeru, da se na podlagi drugega naslova izplača znesek v najmanj enakem znesku.

Odpravnina: v primerih kot jih določa zakon (poslovni razlog, nesposobnost, iztek pogodbe za določen čas, odpravnina ob upokojitvi), izplačilo ob zadnji plači.

Božičnica: se lahko dogovori s kolektivno pogodbo pri delodajalcu ali splošnim aktom delodajalca. Božičnica se lahko izplača tudi v nadenarni obliki.

Mentorski dodatek: najmanj v višini 10 % minimalne plače.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Nadzor

Skladno z Zakonom o inšpekciji dela je za nadzor delovnih razmerij pristojen Inšpektorat RS za delo.

Ukrepi v primeru ugotovljenih kršitev:

- ureditvena odločba, v primeru neupoštevanje odreditve odločbe globa,
- opozorilo,
- uvedba postopka zaradi prekrška.

V primeru pravnomočno izrečene globe za prekršek lahko stranski ukrep - prepoved zaposlovanja in dela tujcev.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Hvala za vašo pozornost